Inhoud

1. INLEIDING 2
2. VISIE EN UITGANGSPUNTEN 3
2.1 VISIE & AMBITIE 3
2.2 UITGANGSPUNTEN 3
2.3 UITDAGINGEN EN RANDVOORWAARDEN 3
2.4 GEMEENTELIJKE ACCENTEN 5
2.5 LANDELIJKE EN REGIONALE ACCENTEN 6
3. WIJKVEILIGHEID 10
3.1 PREVENTIE IN DE STRAAT 10
3.2 MAATSCHAPPELIJKE ONRUST 11
3.3 RADICALISERING 12
3.4 SAMEN WEERBAAR 13
4. CRIMINALITEIT 15
4.1 GEORGANISEERDE CRIMINALITEIT 15
4.2 MENSENHANDEL 17
4.3 BEWUST EN WEERBAAR BESTUUR 18
5. ZORG, JEUGD EN VEILIGHEID 20
5.1 GEWELD IN AFHANKELIJKHEIDSRELATIES 20
5.2 OVERLASTGEVEND GEDRAG 21
5.3 JEUGDVEILIGHEID 22
6. RISICO'S EN OMGEVING 26
6.1 VOORBEREIDING OP RAMPEN EN CRISES 26
6.2 BEVORDERING WEERBAARHEID 27
7. SAMEN STERKER 29
7.1 GOVERNANCE 29
7.2 MIDDELEN 32

1. Inleiding

Regie op veiligheid door samenwerking

De gemeente voert de regie over het lokale veiligheidsbeleid en zet zich krachtig in voor een veilige leefomgeving. Met dit integraal veiligheidsplan (IVP) kiezen wij voor een integrale aanpak, waarbij alle factoren die van invloed zijn op veiligheid worden meegenomen. Daarbij staat een samenhangende inzet op preventie, repressie en (na)zorg centraal.

Veiligheidsvraagstukken zijn vaak complex en overstijgen de mogelijkheden van één organisatie. Een veilige en leefbare samenleving vraagt daarom om intensieve samenwerking tussen gemeenten, inwoners, maatschappelijke organisaties, politie, Openbaar Ministerie (OM) en andere partners. De gemeente vervult hierin een regierol: zij verbindt partijen, initieert ontwikkelingen, stimuleert samenwerking, faciliteert waar nodig en bewaakt de voortgang van het veiligheidsbeleid.

Binnen het district De Markiezaten werken gemeenten al jaren nauw samen op uiteenlopende veiligheidsthema's. Met dit derde gezamenlijke Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten wordt deze samenwerking verder versterkt, samen met de politie, het OM, de veiligheidsregio's en andere partners. Daarmee ontstaat een stevige basis om gezamenlijk te sturen op de veiligheidsopgaven van vandaag en morgen.

Een gezamenlijk IVP geeft richting aan de samenwerking en ondersteunt krachtige sturing, coördinatie en regie binnen een steeds complexer veiligheidsdomein. Bovendien sluit het aan bij de realiteit dat veiligheidsvraagstukken zich steeds minder laten begrenzen door gemeentegrenzen. Door kennis, expertise en capaciteit te bundelen, vergroten de gemeenten hun slagkracht en zijn zij beter in staat hun taken en verantwoordelijkheden uit te voeren.

Dit IVP is het strategisch beleidskader voor de periode 2027-2030. Het beschrijft de langetermijndoelen, de hoofdlijnen van de aanpak en de uitgangspunten voor de organisatorische borging van het veiligheidsbeleid. Op basis van een veiligheidsanalyse zijn, samen met onze partners, de belangrijkste opgaven en prioriteiten vastgesteld. Daarbij zijn de veiligheidsvraagstukken binnen de gemeenten en de lokale accenten leidend geweest. De gemeenteraden vervullen hierbij hun kaderstellende rol door de doelstellingen van het veiligheidsbeleid voor de periode 2027 tot en met 2030 vast te stellen.

2. Visie en uitgangspunten

2.1 Visie & Ambitie

Wij zetten ons in voor de veiligheid van onze inwoners en voor een leefomgeving waarin iedereen zich veilig voelt. Samen met onze inwoners, ondernemers en partners werken wij aan een veilige en aantrekkelijke omgeving om te wonen, werken en recreëren. Waar nodig nemen wij het voortouw en waar mogelijk ondersteunen wij initiatieven.

Preventie staat daarbij centraal, gecombineerd met een daadkrachtige aanpak wanneer de situatie daarom vraagt. Wij werken aan een weerbare samenleving waarin inwoners zich beschermd voelen en vertrouwen hebben in hun leefomgeving. Overlast en criminaliteit worden zoveel mogelijk voorkomen en, wanneer deze zich voordoen, consequent en doortastend aangepakt.

2.2 Uitgangspunten

De opgaven in dit IVP geven focus en richting aan de inzet voor de komende jaren. Het gaat om onderwerpen die belangrijk zijn voor de veiligheid binnen het district en daarom extra aandacht vragen. De gemeente vervult de regierol binnen het domein van integrale veiligheid. Vanuit deze verantwoordelijkheid signaleert zij ontwikkelingen, risico's en veiligheidsvraagstukken, brengt zij relevante partners bij elkaar en stimuleert zij samenwerking.

Ook coördineert de gemeente de gezamenlijke aanpak en bewaakt zij de samenhang tussen activiteiten en interventies. Afspraken en maatregelen worden geïnventariseerd, afgestemd, gemonitord en periodiek geëvalueerd. Op basis van deze inzichten wordt de aanpak waar nodig bijgesteld, zodat het veiligheidsbeleid effectief blijft en verder kan worden versterkt.

Om de doelen van dit IVP te bereiken, werken we vanuit vier uitgangspunten. Deze uitgangspunten helpen om prioriteiten te stellen en de gezamenlijke aanpak richting te geven:

Wijkgericht	*De aanpak krijgt concreet vorm in wijken, dorpen, buurten, buurtschappen en het buitengebied.* *(Voor de leesbaarheid wordt hierna de verzamelterm 'wijk' gebruikt. Hieronder worden tevens dorpen, buurten, buurtschappen en het buitengebied verstaan.)*
Samen	*Het IVP is van ons samen: gemeenten, partners en inwoners zetten er gezamenlijk de schouders onder.*
Integraal	*Iedere partner draagt vanuit de eigen deskundigheid en verantwoordelijkheid bij aan de integrale aanpak en benut daarbij de eigen bevoegdheden en instrumenten (strafrecht, bestuursrecht, privaatrecht, fiscaalrecht, preventie, zorg).*
Flexibel	*Er is ruimte voor herijking en tussentijdse bijsturing. We spelen in op actuele ontwikkelingen (lokaal, regionaal of landelijk) en schakelen snel met partners wanneer de situatie verandert.*

2.3 Uitdagingen en randvoorwaarden

Nieuwe en onvoorziene veiligheidsvraagstukken
Naast bestaande en klassieke veiligheidsvraagstukken moeten gemeenten rekening houden met nieuwe, onverwachte en snel veranderende risico's. Dit vraagt om voortdurende alertheid, een goede informatiepositie en het vermogen om tijdig bij te sturen wanneer ontwikkelingen daarom vragen.

Netwerksamenwerking als basis
Integraal veiligheidsbeleid vraagt om samenwerking vanuit een netwerkbenadering. Veiligheidsproblemen worden niet door één partij opgelost, maar vragen om een gezamenlijke analyse, gedeelde prioriteiten en afgestemde interventies. Succesvolle samenwerking vergt bereidheid om over organisatiegrenzen heen te kijken en gedeelde belangen centraal te stellen.

Capaciteit, keuzes en deskundigheid
De politiecapaciteit voor inzet in de wijken, bij evenementen en gezamenlijke acties heeft de afgelopen periode onder druk gestaan. Inmiddels ontwikkelt de capaciteit zicht weer in positieve richting. De beschikbare capaciteit wordt daarbij gericht en zorgvuldig ingezet, passend bij de lokale en districtelijke veiligheidsopgaven. Dit vraagt om scherpe keuzes over de inzet van politiecapaciteit, op basis van de prioriteiten van het gezag: de burgemeester voor de openbare orde en veiligheid en de officier van justitie voor de strafrechtelijke handhaving.

De politie zorgt voor handhaving, opsporing van strafbare feiten, hulpverlening en preventie en treedt op onder het gezag van de burgemeester en officier van justitie. De veranderde veiligheidsopgaven vragen van gemeenten en politie om voortdurend mee te ontwikkelen. Dit betekent dat we blijven investeren in passende capaciteit, kennis, expertise en vaardigheden, zodat we ook in de toekomst gezamenlijk effectief kunnen bijdragen aan veiligheid.

Zichtbaarheid en nabijheid in de leefomgeving
Gemeente en politie staan dicht bij inwoners en ondernemers en vervullen cruciale taken in de directe leefomgeving. De buitengewoon opsporingsambtenaar (boa), wijkmanager, opbouwwerker en politie moeten zichtbaar, aanwezig en benaderbaar zijn. Dat vraagt om voldoende bezetting binnen zowel de gemeentelijke organisatie als de basisteams van politie.

De wijkagent is cruciaal en moet optimaal gefaciliteerd worden om zijn regiefunctie binnen en buiten te vervullen. Kennen en gekend worden in de wijk, zichtbaar een constante zijn, signaleren en zorgen voor een stabiele informatiepositie. Vertrouwen en legitimiteit is geen gegeven, maar een resultante van herkenning en erkenning. Clustergericht werken ondersteunt dit, doordat kennis, capaciteit en expertise binnen een cluster worden verbonden en flexibel kunnen worden ingezet, met behoud van de lokale verankering en de verbinding met inwoners en partners.

Een goede samenwerking en duidelijke rolverdeling tussen boa’s en politie zijn daarbij belangrijk. Boa’s en politie staan samen voor de veiligheid en leefbaarheid in de wijk. Vanuit hun eigen rol, bevoegdheden en expertise vullen zij elkaar aan en versterken zij elkaars inzet. Door informatie te delen, gezamenlijke prioriteiten te bepalen en vanuit een gezamenlijke aanpak te werken, wordt de slagkracht vergroot. Waar dit meerwaarde heeft, trekken boa’s en politie gezamenlijk op. Gezamenlijke briefings, informatie-uitwisseling, integrale acties en gemengde surveillance kunnen deze samenwerking verder versterken.

Aanwezigheid in de haarvaten van de samenleving is noodzakelijk om problemen vroegtijdig te herkennen en in te grijpen voordat overlast of onveiligheid ontstaat. Dat vraagt om kennis van de wijk, toegang tot signalen achter de voordeur, voldoende bezetting binnen zorg en veiligheid en een grondhouding waarin zorgvuldig informatie delen vanzelfsprekend is.

Datagedreven werken
Datagedreven werken is een belangrijke voorwaarde voor effectieve uitvoering. Prioriteiten en interventies worden zoveel mogelijk gebaseerd op feiten, analyses en beschikbare data, aangevuld met professionele ervaring. Door gegevens systematisch te verzamelen, te duiden en te verbinden ontstaat beter zicht op maatschappelijke ontwikkelingen, risico’s en trends. Daardoor kunnen signalen

eerder worden herkend, kan proactiever worden gestuurd en kan beschikbare capaciteit gerichter worden ingezet.

Tegelijkertijd brengt datagedreven werken ook uitdagingen met zich mee. Gegevens zijn verspreid over verschillende systemen en organisaties, waardoor het verkrijgen van een integraal beeld niet altijd eenvoudig is. Datagedreven werken vraagt om een verandering in denk- en werkwijzen, waarbij traditioneel sturen op ervaring wordt aangevuld met inzichten uit data en analyses.

Juridisering en bestuurlijke ondersteuning
Door de juridisering van de samenleving worden maatschappelijke verhoudingen en conflicten in toenemende mate beheerst door juridische regels en procedures. De burgemeester beschikt over steeds meer bestuurlijke bevoegdheden op het terrein van openbare orde en veiligheid. Deze bevoegdheden hebben vaak een juridisch complex karakter en vragen om tijdige, deskundige en zorgvuldig afgestemde advisering en ondersteuning.

Nieuwe boa-bestel
Door de minister van Justitie en Veiligheid is een wijziging van het huidige boa-bestel aangekondigd. Het kabinet positioneert de boa nadrukkelijk als een zelfstandige en professionele partner binnen de politiefunctie, met een eigen verantwoordelijkheid voor leefbaarheid en veiligheid in de publieke ruimte. De belangrijkste wijziging is de inrichting van twee hoofddomeinen: handhaving in de publieke ruimte en handhaving van specialistische wetgeving. Specifiek voor de boa in de publieke ruimte worden taken, bevoegdheden, uitrusting en verantwoordelijkheden verduidelijkt en versterkt. Daarnaast gaan er hogere eisen worden gesteld aan opleiding, werkgeverschap, integriteit en toezicht.
Doel is een toekomstbestendig boa-bestel waarin boa's effectiever, professioneler en veiliger kunnen opereren, met behoud van de politie als primaire organisatie voor openbare orde en hoog-risico situaties. De implementatie vindt gefaseerd plaats en moet in 2028 zijn afgerond.

2.4 Gemeentelijke accenten

In de basisteamdriehoek maken de gezagsdragers afspraken over de inzet en taakuitvoering van de politie, de lokale veiligheidsprioriteiten en de beheersing van criminaliteit. Daarbij is ruimte voor gemeentelijke accenten: onderwerpen die binnen afzonderlijke gemeenten extra aandacht vragen. Deze lokale accenten vormen mede de basis voor de gezamenlijke opgaven in dit IVP en zorgen ervoor dat de districtelijke aanpak aansluit bij wat lokaal nodig is.

Bergen op Zoom	• *Wijkgerichte aanpak van overlast en onveiligheid* • *Aanpak van overlast door personen met onbegrepen gedrag en zorgmijders* • *Jeugdcriminaliteit, waaronder het borgen van Preventie met Gezag* • *Gericht verstoren van ondermijnende criminaliteit* • *Maatschappelijke weerbaarheid*
Halderberge	• *Buitengebied* • *Mensenhandel* • *Kamergewijze verhuur* • *Zichtbaarheid* • *Preventie en vroegsignalering*
Moerdijk	• *Intensivering van de samenwerking met ketenpartners bij de aanpak van breed maatschappelijke veiligheidsvraagstukken binnen het haven- en industriegebied, met specifieke aandacht voor weerbaarheid.*

	• *Aanpak van jeugdoverlast en versterking van preventieve maatregelen ter voorkoming van crimineel gedrag.* • *Aanpak van drugsgebruik, drugshandel, -productie en drugsgerelateerde overlast.* • *Veiligheidsvraagstukken op (leegstaande) recreatieparken.* • *Dekmantelbedrijven (toelichting: Intensivering van controles en samenwerking met ketenpartners gericht op bedrijven die bewust of onbewust een faciliterende rol vervullen binnen ondermijnende criminaliteit).*
Roosendaal	• *Georganiseerde criminaliteit* • *Mensenhandel* • *Jeugdcriminaliteit en jeugdpreventie* • *Wijkveiligheid en preventie in de straat* • *Bewustwording, meldingsbereidheid en weerbaarheid*
Rucphen	• *Veilige en weerbare wijken* • *Online veiligheid* • *Jeugd (overlast)* • *Ondermijning: integrale aanpak en integrale controles* • *Handel in en overlast van drugs*
Steenbergen	• *Wijkveiligheid: preventie, zichtbaarheid, bereikbaarheid en een (fysiek) veilige openbare ruimte* • *Verkeersoverlast* • *Jeugd (overlast)* • *Personen met onbegrepen gedrag* • *Ondermijning: preventieve acties en integrale controles* • *Productie, handel en overlast van drugs* • *Weerbare overheid*
Tholen	• *Gericht verstoren van ondermijnende criminaliteit* • *Aanpak en signaleren van drugsoverlast en -criminaliteit* • *Aanpak personen met onbegrepen gedrag en zorgmijders* • *Intensivering van de samenwerking wijkagenten en boa's* • *Maatschappelijke weerbaarheid*
Woensdrecht	• *Jeugdoverlast* • *Verwarde personen* • *Drugsaanpak* • *Zichtbaarheid* • *Weerbaarheid (criminaliteit / risico en omgeving (weerbaarheid samenleving))* • *Internationale samenwerking*

2.5 Landelijke en regionale accenten

Beleidsdoelstellingen voor de taakuitvoering van de politie

De Landelijke Veiligheidsagenda 2027–2030 geeft richting aan de beleidsdoelstellingen voor de taakuitvoering van de politie. De minister van Justitie en Veiligheid stelt deze doelen eens per vier jaar vast voor grensoverschrijdende thema's die om een centrale, landelijke aanpak vragen. De Veiligheidsagenda is aanvullend op dit districtelijke veiligheidsplan. Zij laat ruimte aan het lokale gezag om politiecapaciteit en -inzet af te stemmen op lokale veiligheidsvraagstukken en prioriteiten.

De landelijke thema's voor de komende jaren zijn: ondermijning, relationeel geweld en geweld in afhankelijkheidsrelaties, cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit en mensenhandel. Binnen het

thema geweld is er in het bijzonder aandacht voor geweld tegen vrouwen en binnen het thema digitale criminaliteit voor online seksueel misbruik.

Binnen de politie-eenheid Zeeland-West-Brabant wordt gewerkt met het Regionaal Beleidsplan (RBP). Dit plan beschrijft onder meer de verdeling van de beschikbare politiesterkte, inclusief de inzet van wijkagenten. Daarbij wordt rekening gehouden met een evenwichtige invulling van de politietaak in de betrokken gemeenten. Het RBP vormt daarmee de schakel tussen landelijke beleidsdoelen en lokale veiligheidsprioriteiten.

Beleid voor rampenbestrijding en crisisbeheersing

Het bestuur van de veiligheidsregio stelt een beleidsplan vast voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. Daarin worden de koers, de beoogde operationele prestaties, de vertaling van landelijke doelstellingen naar de regionale praktijk en het oefenbeleid vastgelegd. Ook bevat het plan de vastgestelde opkomsttijden van de brandweer en de spreiding van brandweerposten binnen de regio. Het beleidsplan van de veiligheidsregio is gebaseerd op een vastgesteld risicoprofiel. Dit profiel geeft inzicht in risicovolle situaties die kunnen leiden tot branden, rampen of crises en in de typen incidenten die zich binnen de regio kunnen voordoen. De bijbehorende risicoanalyse weegt deze risico's en beoordeelt de mogelijke gevolgen. Daarmee vormt het risicoprofiel een belangrijke basis voor voorbereiding, preventie en crisisbeheersing.

Beleids- en stelselmatig kader Zorg en Veiligheid

De aanpak van onbegrepen gedrag en zorgmijders binnen het district De Markiezaten is ingebed in een samenhangend stelsel van wetgeving, regionale samenwerking en landelijke beleidskaders. Deze bepalen gezamenlijk de reikwijdte, verantwoordelijkheden en instrumenten binnen de uitvoering.

1. Wettelijk kader

De uitvoering is gebaseerd op de volgende wettelijke kaders:

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo)
- Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
- Jeugdwet
- Wet publieke gezondheid (Wpg)
- 2012

Deze wetten vormen samen de basis voor respectievelijk preventie, vrijwillige ondersteuning, jeugdhulp, volksgezondheid en openbare orde en veiligheid.

2. Regionale en lokale samenwerkingsstructuren

Binnen het district wordt gewerkt via een netwerk van samenwerkingsstructuren die zorg en veiligheid verbinden:

- Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten
- Gemeenschappelijke Regeling GIA
- Meldpunt Crisiszorg West-Brabant
- Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) / bemoeizorg
- Wijk-GGD en wijk-GGZ, regionaal georganiseerd
- Samenwerking tussen gemeenten, politie, OM, GGZ, GGD en Veilig Thuis

Deze structuren vormen samen de operationele keten voor signalering, duiding, opschaling en casusregie.

3. Beleidskaders en programma's

De lokale en regionale aanpak sluit aan op de volgende beleidskaders en programma's:

- Aanpak personen met verward en onbegrepen gedrag
- Doorontwikkeling naar onbegrepen gedrag (landelijke ontwikkellijn)

- Regionale aanpak multiproblematiek
- Woonzorgvisie (inclusief regionale realisatie van Skaeve Huse)
- Projectplan realisatie zorg- en voorzieningenlandschap
- Levensloopaanpak 18+
- Programma Preventie met Geza
- Landelijke agenda Zorg- en Veiligheidshuizen
- Programma Grip op Onbegrip

Deze kaders ondersteunen de ontwikkeling van een integrale, domeinoverstijgende aanpak waarin zorg, veiligheid en wonen samenkomen.

4. Landelijke ontwikkelingen en richtinggevende rapportages
De lokale opgave wordt mede beïnvloed door landelijke ontwikkelingen en beleidsmatige inzichten, waaronder:

- Parlementaire verkenning onbegrepen gedrag
- Rapport “In de knel” (sociaal domein en complexe casuïstiek)
- Ontwikkelingen binnen het programma Grip op Onbegrip
- Kennis- en innovatieprogramma’s, waaronder trajecten van ZonMw

Deze ontwikkelingen benadrukken de noodzaak tot verdere versterking van de keten van zorg en veiligheid, met aandacht voor preventie, vroegsignalering en passende voorzieningen voor complexe doelgroepen.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming
De aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties vraagt om een lange adem. Door het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming wordt de lokale rol steeds belangrijker, mede door de ontwikkeling van stevige lokale teams. Regionaal ligt de focus op het opzetten van een Regionaal Netwerk van Expertise (RNT) en het realiseren van een gezamenlijke, eenduidige werkwijze.

Veiligheid voor vrouwen
Landelijk groeit de aandacht voor de veiligheid van vrouwen, onder meer door femicide, ernstige onveiligheid in thuissituaties en gevoelens van onveiligheid in de openbare ruimte. Daarom wordt ingezet op preventie, vroegsignalering van huiselijk geweld en passende hulp aan slachtoffers én plegers.

Crisiszorg en ketensamenwerking
Het Meldpunt Crisiszorg werkt samen met de integrale crisisdienst onder verantwoordelijkheid van Veilig Thuis. De samenwerking met onder meer GGZ, politie en Novadic-Kentron wordt geïntensiveerd, waarbij ook ervaringsdeskundigheid een rol krijgt. Tegelijk wordt de samenwerking tussen gemeenten, politie, OM, Veilig Thuis, jeugdzorg en het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten verder ontwikkeld tot één samenhangende keten van zorg en veiligheid.

Samenhangende aanpak van casuïstiek
Binnen deze keten vervult het Zorg- en Veiligheidshuis de procesregie bij complexe casuïstiek. Veilig Thuis heeft een centrale rol bij melding, triage en veiligheidsinschatting rond huiselijk geweld en kindermishandeling. Het AVE-model (Aanpak Voorkoming Escalatie) wordt gebruikt als gezamenlijke methodiek voor opschaling en interventie. De Safe Group wordt ingezet bij intensieve, systeemgerichte casuïstiek waarin sprake is van structureel geweld en langdurige stabilisatie nodig is.

Van vrijwillige zorg naar bescherming en veiligheid
Het tijdelijk huisverbod is een belangrijk bestuurlijk instrument bij acute dreiging van geweld. De burgemeester kan dit inzetten op basis van informatie van politie en ketenpartners, met als doel slachtoffers direct te beschermen, escalatie te doorbreken en ruimte te creëren voor hulpverlening. Het huisverbod wordt gevolgd door ketenafstemming en opvolging via Veilig Thuis en het Zorg- en Veiligheidshuis. De uitvoering vindt plaats binnen de Gemeenschappelijke Regeling GIA, inclusief het Meldpunt Crisiszorg West-Brabant.

3. Wijkveiligheid

Wijkveiligheid gaat over de beleving én feitelijke veiligheid in de directe leefomgeving van onze inwoners. De wijk is de plek waar overlast wordt gevoeld, waar sociale netwerken ontstaan en waar signalen van criminaliteit en zorgproblematiek als eerste zichtbaar zijn. Een veilige wijk draagt direct bij aan de kwaliteit van leven én aan vertrouwen in de overheid.

Het organiseren van gemeentelijke taken op wijkniveau noemen we wijkgericht werken. Binnen het district De Markiezaten zijn een aantal gemeenten die op deze wijze werken. Daarbij kijkt de gemeente naar hoe zij de kansen en opgaven in een gebied samen met ketenpartners (zoals de wijkagent en partners uit het zorgdomein) en bewoners kan oppakken. Deze wijkgerichte werkwijzen richten zich met name op het vergroten van de sociale cohesie, het verbeteren van de leefsituatie van bewoners, het vergroten van het gevoel van veiligheid en het bieden van de juiste zorg en hulp.

Flankerend beleid
- Landelijke veiligheidsagenda 2027-2030
- Regionaal Beleidsplan Zeeland - West-Brabant
- Agenda Digitale Veiligheid 2028 - VNG
- Nederlandse Cybersecuritystrategie 2022-2028
- Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland

3.1 Preventie in de straat

Waarom is het belangrijk?
Preventie in de straat gaat over concrete, zichtbare maatregelen in de leefomgeving die criminaliteit, overlast en onveiligheidsgevoelens helpen voorkomen. Om te zorgen dat inwoners veilig kunnen wonen is het belangrijk dat onveilige en onleefbare situaties gemeld kunnen worden. Een leefbare wijk is namelijk een gedeelde verantwoordelijkheid van gemeente én inwoners. Daarom is het belangrijk dat inwoners (blijven) melden bij onveilige situaties en we een duidelijk meldingsproces met goede terugkoppeling hebben. Voor het versterken van de samenwerking en het vertrouwen in de overheid is terugkoppeling heel belangrijk.

De aanloop naar de jaarwisseling en de jaarwisseling zelf blijven belangrijke momenten vanuit het oogpunt van openbare orde, veiligheid en leefbaarheid. Vanaf de jaarwisseling 2026-2027 geldt op grond van de Wet veilige jaarwisseling een landelijk verbod op consumentenvuurwerk, met uitzondering van onder meer F1-vuurwerk. De nieuwe regelgeving vraagt om een gewijzigde aanpak van preventie, communicatie, toezicht en handhaving.

Wat willen we bereiken?
1. We willen een snelle en zichtbare afhandeling van meldingen over leefbaarheid en veiligheid;
2. We willen meer zichtbaarheid in de wijk (boa's, wijkagenten en andere professionals);
3. We willen een stevige inbedding van wijkveiligheid in wijkgericht werken, waarin fysieke leefomgeving, toezicht, sociaal domein en veiligheid samenkomen.

Wat gaan we doen?
1. We zetten onze boa's/toezichthouders gericht en zichtbaar in op hotspots (overlast, vervuiling e.d.), waarbij situationeel wordt samengewerkt met de politie (wijkagenten) en het sociaal domein. Aan melders wordt structureel terugkoppeling gegeven.
2. We zijn op vaste momenten aanwezig in de wijk (bijv. het wijkspreekuur), waarbij inwoners laagdrempelig in gesprek kunnen met boa's, de wijkagent en wijkprofessionals.

3. We voeren in risicoperiodes integrale acties uit met gezamenlijke inzet van politie, boa's, straathoekwerk en jongerenwerk. Deze acties worden ondersteund met gerichte communicatie en, waar nodig, informatieavonden in wijken om inwoners tijdig te informeren, handelingsperspectief te bieden en meldingsbereidheid te vergroten.
4. We ondersteunen buurtpreventieteams en andere inwonersinitiatieven gericht op het vergroten van de leefbaarheid en het gevoel van veiligheid in de wijk.
5. We plegen interventies in de openbare ruimte die het veiligheidsgevoel van inwoners positief beïnvloeden en ongewenst gedrag ontmoedigen. Zoals het (her)inrichten van de openbare ruimte en het toepassen van cameratoezicht.
6. We werken samen met ondernemers en veiligheidspartners aan veilige winkelgebieden, bedrijventerreinen en uitgaansgebieden.

3.2 Maatschappelijke onrust

Maatschappelijke onrust is te omschrijven als zichtbare (collectieve) gedragingen in situaties die voortkomen uit maatschappelijk ongenoegen. Maatschappelijk ongenoegen is een gevoel van angst, onzekerheid, onvrede of miskenning ten gevolge van maatschappelijke ontwikkelingen, zoals onder andere globalisering, klimaatverandering, migratie en ongelijkheid.

Waarom is het belangrijk?

- Het voorkomen en beheersen van maatschappelijke onrust is essentieel voor de openbare orde en veiligheid. Escalatie van spanningen kan leiden tot agressie, intimidatie, vernielingen en andere verstoringen die direct van invloed zijn op de veiligheid en leefbaarheid binnen de gemeente.
- Maatschappelijke onrust heeft een negatieve invloed op het veiligheidsgevoel van inwoners. Zowel fysieke incidenten als online uitingen van onrust en polarisatie kunnen gevoelens van onveiligheid versterken en het vertrouwen in de samenleving onder druk zetten.
- Sociale, maatschappelijke en fysieke veiligheidsvraagstukken zijn nauw met elkaar verbonden. Problemen op één van deze terreinen kunnen elkaar versterken, waardoor een integrale en vroegtijdige aanpak noodzakelijk is om escalatie te voorkomen.
- Toenemende spanningen rondom maatschappelijke en controversiële ontwikkelingen kunnen leiden tot polarisatie en radicalisering van standpunten. Tijdige signalering en interventie zijn daarom van belang om sociale cohesie te behouden en verdere maatschappelijke verdeeldheid tegen te gaan.
- Een zichtbare, consistente en voorspelbare aanpak van maatschappelijke onrust draagt bij aan vertrouwen in de overheid. Door transparant te handelen en duidelijk regie te voeren, wordt het vertrouwen van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners in het openbaar bestuur versterkt.
- Vroegtijdig inzicht in signalen van onrust vergroot het handelingsperspectief van de gemeente en haar partners. Hierdoor kan preventief worden opgetreden en kunnen risico's beter worden beheerst voordat zij uitgroeien tot veiligheidsproblemen.

Wat willen we bereiken?

1. We willen maatschappelijke spanningen en onrust in een vroegtijdig stadium signaleren, zowel in de fysieke leefomgeving als op online platforms, door monitoring, informatie-uitwisseling en samenwerking met partners.
2. We willen waar mogelijk de escalatie van maatschappelijke onrust voorkomen en zetten in op een tijdige en effectieve aanpak, zodat incidenten beheersbaar blijven en de impact op inwoners en de leefomgeving wordt beperkt.
3. We willen het veiligheidsgevoel van onze inwoners versterken, in het bijzonder in wijken en gebieden waar sprake is van een verhoogde mate van onrust of maatschappelijke spanningen.

4. We willen zorgen voor een duidelijke rol- en taakverdeling tussen betrokken partners, zodat bij signalen van onrust en tijdens incidenten slagvaardig, gecoördineerd en effectief kan worden opgetreden.
5. We versterken het vertrouwen in de overheid en haar partners door zichtbaar en consistent op te treden bij maatschappelijke onrust en veiligheidsvraagstukken.

Wat gaan we doen?

1. We communiceren transparant en tijdig met inwoners over (controversiële) ontwikkelingen, risico's en maatregelen, zodat duidelijk is wat er speelt, welke acties worden ondernomen en welke rol de overheid daarin vervult. Daarbij is ruimte voor dialoog met de wijk.
2. We zetten boa's en wijkagenten in als zichtbare en laagdrempelige aanspreekpunten in de wijken, zodat signalen van maatschappelijke spanningen en onrust vroegtijdig worden herkend en opgepakt. Hiermee vergroten we tegelijkertijd de aanwezigheid en herkenbaarheid van toezicht en handhaving in de wijk.
3. We organiseren structurele wijkveiligheidsoverleggen met partners, waaronder de gemeente, politie, woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties. Binnen deze overleggen delen we signalen, duiden we ontwikkelingen en bepalen we gezamenlijk passende interventies. Casuïstiek waarbij onrust samenhangt met verward gedrag, multiproblematiek of radicalisering brengen we in bij het Zorg- en Veiligheidshuis en de districtelijke structuur voor radicalisering.
4. We passen datagedreven werken toe om kwetsbare wijken, locaties en ontwikkelingen tijdig in beeld te brengen. Op basis van analyses van beschikbare data en signalen richten we onze inzet op gebieden waar de risico's op maatschappelijke onrust en veiligheidsproblemen het grootst zijn. We versterken de informatiepositie van de gemeente en haar partners door signalen uit de wijk, meldingen, online ontwikkelingen en relevante veiligheidsinformatie integraal te verzamelen en te analyseren.
5. We zetten waar nodig gerichte preventieve maatregelen in, zodat maatschappelijke spanningen in een vroeg stadium kunnen worden verminderd en escalatie zoveel mogelijk wordt voorkomen.

3.3 Radicalisering

Radicalisering is een proces waarbij een persoon of groep in toenemende mate ontvankelijk wordt voor radicale denkbeelden. Kenmerkend voor dit proces is dat opvattingen steeds meer zwart-wit van aard worden, er minder ruimte ontstaat voor afwijkende meningen en de afstand tot de samenleving en haar instituties toeneemt. Naarmate radicalisering verder ontwikkelt, kan de bereidheid groeien om maatschappelijke tegenstellingen aan te scherpen en idealen om te zetten in polariserend gedrag of acties die de sociale samenhang onder druk zetten. Radicalisering leidt niet per definitie tot extremisme, maar kan hier wel een voedingsbodem voor vormen. Van extremisme is sprake wanneer personen of groepen de democratische rechtsstaat afwijzen, zich vijandig opstellen tegenover andersdenkenden of maatschappelijke instituties, en ingrijpende maatschappelijke veranderingen nastreven door het overtreden van wettelijke grenzen of het gebruik van geweld te legitimeren of toe te passen. Extremisme kan zich in verschillende verschijningsvormen manifesteren, waaronder religieus extremisme, politiek extremisme en ideologisch gemotiveerd extremisme.

Waarom is het belangrijk?

- Extremistisch en terroristisch geweld blijft ook de komende jaren in Nederland voorstelbaar. Het huidige dreigingsbeeld staat sinds 2023 op niveau 4 (op een schaal met vijf oplopende dreigingsniveaus). Er is in Nederland nog steeds sprake van een substantiële dreiging. Dat betekent dat er een reële kans is dat er in Nederland een aanslag zal plaatsvinden.
- Er is sprake van nieuwe fenomenen, zoals nihilistisch accelerationisme en online radicalisering, die om een aangepaste aanpak vragen. Snelle en onzichtbare online radicalisering via platforms vindt

plaats op kwetsbare personen (bijv. zeer jonge minderjarigen). Preventie en netwerkvorming zijn cruciaal om escalatie en maatschappelijke ontwrichting te voorkomen.

Wat willen we bereiken?

1. We willen een breed netwerk van professionals en maatschappelijke partners, zodat signalen van radicalisering tijdig worden herkend, adequaat kunnen worden geduid en op een passende wijze worden opgevolgd. Daarbij bevorderen we de kennis van beschikbare handelingsperspectieven en meldroutes.
2. We willen voorkomen dat radicalisering leidt tot situaties die de veiligheid, leefbaarheid en sociale cohesie binnen de gemeente onder druk zetten.

Wat gaan we doen?

We werken bij signalen en casuïstiek van radicalisering integraal samen met het OM, de politie (CTER: Contraterrorisme, Extremisme en Radicalisering) en het Zorg- en Veiligheidshuis. Door de inzet van ieders expertise, bevoegdheden en interventiemogelijkheden realiseren we een samenhangende en effectieve aanpak van radicalisering en extremisme.

3.4 Samen weerbaar

Maatschappelijke weerbaarheid is het vermogen van inwoners, ondernemers en organisaties om met spanningen, criminaliteit en risico's om te gaan. Wanneer zij zich bewust zijn van kwetsbaarheden en risico's en potentiële gevaren herkennen, zijn zij beter in staat passende beschermende maatregelen te treffen en adequaat te handelen.

Waarom is het belangrijk?

- Een weerbare samenleving is minder kwetsbaar voor criminaliteit en ondermijnende invloeden. Inwoners, ondernemers en organisaties die risico's herkennen en preventieve maatregelen treffen, verkleinen de kans om slachtoffer te worden van zowel fysieke als digitale criminaliteit.
- Sociale cohesie draagt bij aan een veilige leefomgeving. Wijken waarin inwoners elkaar kennen, ondersteunen en aanspreken op ongewenst gedrag zijn beter in staat om overlast, maatschappelijke onrust en veiligheidsproblemen te voorkomen.
- Sterke sociale netwerken vergroten de informele sociale controle. Hierdoor krijgen criminele activiteiten en ondermijnende structuren minder ruimte om zich te ontwikkelen en te manifesteren.
- De betrokkenheid van inwoners is onmisbaar voor een effectieve veiligheidsaanpak. Inwoners en ondernemers kennen hun leefomgeving als geen ander en zijn vaak als eerste in staat om afwijkende situaties, risico's of zorgelijke ontwikkelingen te signaleren.
- Het versterken van maatschappelijke weerbaarheid draagt bij aan vertrouwen in de leefomgeving en in de overheid. Actieve participatie en samenwerking tussen inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en overheid versterken het gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid voor veiligheid en leefbaarheid.

Wat willen we bereiken?

1. We willen een weerbare samenleving. Maatschappelijke weerbaarheid van inwoners, ondernemers en organisaties, zodat zij beter in staat zijn risico's te herkennen, preventieve maatregelen te nemen en adequaat te handelen bij signalen van onveiligheid.
2. We willen het bewustzijn van veiligheidsrisico's vergroten en de meldings- en aangiftebereidheid stimuleren, zodat criminaliteit en overlast eerder worden gesignaleerd en effectiever kunnen worden aangepakt. Daarbij richten we ons onder meer op criminaliteit, cybercriminaliteit, drugsoverlast, geweld, jeugdoverlast, mensenhandel, maatschappelijke onrust, radicalisering, vuurwerkoverlast en woonoverlast.

3. We willen slachtofferschap waar mogelijk voorkomen en zorgen dat slachtoffers passende ondersteuning krijgen, zodat de gevolgen van criminaliteit en onveiligheid worden beperkt.
4. We willen een sterke(re) sociale cohesie binnen wijken, zodat inwoners elkaar kennen, ondersteunen en gezamenlijk bijdragen aan een veilige en leefbare omgeving.
5. We willen binnen het district een structurele en integrale samenwerking op het gebied van weerbaarheid realiseren, waarbij gemeenten en veiligheidspartners preventieve activiteiten gezamenlijk uitvoeren.

Wat gaan we doen?

1. We vergroten de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de boa's in de wijken. Door hun aanwezigheid en aanspreekbaarheid te versterken, verbeteren we de verbinding met inwoners en ondernemers en zorgen we ervoor dat signalen van onveiligheid sneller worden opgepakt. Daarnaast bieden boa's waar mogelijk handelingsperspectieven en verwijzen zij door naar passende ondersteuning.
2. We zetten gerichte voorlichtingsactiviteiten, trainingen en bewustwordingscampagnes in over actuele veiligheidsvraagstukken. Daarbij sluiten we aan bij lokale behoeften en landelijke initiatieven om kennis en bewustwording binnen de samenleving te vergroten. We communiceren proactief via diverse online en offline kanalen om inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties te informeren over risico's, preventiemaatregelen en beschikbare ondersteuning.
3. We ondersteunen fysieke en digitale preventiemaatregelen die bijdragen aan een veilige leefomgeving. Hierbij zetten we onder meer in op initiatieven zoals het Politiekeurmerk Veilig Wonen, inbraakpreventie en bewustwording op het gebied van cybercriminaliteit, afgestemd op de behoeften en preventiebereidheid van inwoners.
4. We stimuleren meldings- en aangiftebereidheid door meldmogelijkheden actief onder de aandacht te brengen en toegankelijk te maken. Daarbij communiceren we helder over het belang van melden, de wijze waarop meldingen worden behandeld en wat inwoners van de overheid mogen verwachten.
5. We organiseren wijkspreekuren en laagdrempelige ontmoetingsmomenten in de wijk. Buurt- en dorpshuizen vervullen daarbij een belangrijke functie als centrale ontmoetingsplaats waar inwoners signalen kunnen delen, vragen kunnen stellen en ondersteuning kunnen krijgen.

4. Criminaliteit

Flankerend beleid
- Brabantse Norm Weerbare Overheid / Zeeuwse Norm Weerbare Overheid
- Meerjarenbeleidsplan RIEC Zeeland - West-Brabant 2025-2028
- Regionaal Beleidsplan Zeeland - West-Brabant
- Landelijke veiligheidsagenda 2027-2030
- Actieplan programma Samen tegen Mensenhandel

4.1 Georganiseerde criminaliteit

De ondermijnende effecten van georganiseerde criminaliteit kenmerken zich door de toenemende verwevenheid van de onderwereld (illegale sectoren zoals drugsproductie, mensenhandel en witwassen) met de bovenwereld (legale sectoren zoals horeca, recreatieparken, vastgoed en andere ondernemersactiviteiten). Deze verwevenheid verstoort de basisprincipes van de samenleving, tast de integriteit van legale sectoren aan en verzwakt de rechtsstaat, waardoor criminele activiteiten moeilijker te detecteren en aan te pakken zijn. De problematiek binnen het district De Markiezaten sluit nauw aan bij de regionale prioriteiten, zoals vastgesteld in het *Meerjarenbeleidsplan RIEC Zeeland - West-Brabant 2025–2028*. Het district staat onder druk door georganiseerde criminaliteit, waarbij sprake is van een toename in intimidatie, geweld, witwassen en invloed op de samenleving.

Binnen de aanpak van ondermijning richten we ons vooral op drugscriminaliteit en criminele geldstromen. Gemeenten kunnen hierin een belangrijke bijdrage leveren door criminele activiteiten te verstoren en de ondermijnende effecten ervan tegen te gaan.
We kiezen voor een samenhangende aanpak langs drie strategische pijlers:
- Verstoren van drugscriminaliteit, criminele geldstromen en criminele infrastructuur.
- Versterken van de gemeentelijke informatiepositie en informatie-uitwisseling met partners.
- Verkrijgen van inzicht in nieuwe fenomenen.

Verstoren van drugscriminaliteit, criminele geldstromen en criminele infrastructuur

Waarom is dit belangrijk?
- Door de strategische ligging nabij logistieke knooppunten en grote havens zoals Moerdijk, Antwerpen en Rotterdam, is het district aantrekkelijk voor criminele netwerken die zich bezighouden met de productie, opslag, invoer en distributie van synthetische drugs en cocaïne.
- In het buitengebied staat de veiligheid onder druk door een toename van criminele activiteiten.
- Criminaliteit gaat niet zelden gepaard met geweld, intimidatie, milieuschade, brandgevaar en ernstige verstoring van de openbare orde.
- Ondermijnende criminaliteit tast de rechtsorde aan, verzwakt de lokale economie en ondermijnt het vertrouwen van inwoners en ondernemers in de overheid.

Wat willen we bereiken?
We willen criminele verdienmodellen verstoren, waardoor we het voor criminelen moeilijker maken om hun activiteiten voort te zetten en illegaal verkregen vermogen te benutten.

Wat gaan we doen?
1. We voeren (integrale) controles uit op risicolocaties, branches en panden waar signalen van ondermijning aanwezig zijn. Daarbij zetten we bestuurlijke instrumenten actief in, zoals de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob), de Opiumwet en de Algemene plaatselijke verordening (bijv. lasten onder dwangsom bij drugshandel).

2. We dragen signalen aan voor nieuwe RIEC-casuïstiek en handhavingsknelpunten. Daarnaast leveren we actief een bijdrage aan lopende RIEC-casussen.
3. We houden het beleid actueel, zodat bestuurlijke interventies doeltreffend blijven en op juridisch juiste wijze kunnen worden toegepast.
4. We zijn alert op excessieve geweldsincidenten (waaronder explosies) en de gezamenlijke aanpak van gemeenten politie en OM is gericht op het tijdig signaleren, voorkomen en effectief bestrijden, zodat de impact op omwonenden wordt beperkt.

Versterken van de gemeentelijke informatiepositie en informatie-uitwisseling met partners

Waarom is dit belangrijk?
- Als gemeente hebben we een belangrijke verantwoordelijkheid om binnen onze eigen taken en bevoegdheden goed zicht te hebben op signalen, risico's en ontwikkelingen die kunnen wijzen op ondermijnende criminaliteit.
- Inwoners en ondernemers moeten erop kunnen vertrouwen dat signalen serieus worden genomen, meldingen zorgvuldig worden behandeld en dat de overheid zichtbaar optreedt waar dat nodig is.
- Door onze eigen informatiepositie op orde te hebben, kunnen wij als gemeente een volwaardige en waardevolle bijdrage leveren aan de integrale samenwerking.

Wat willen we bereiken?
We willen een sterke gemeentelijke informatiepositie realiseren, zodat we binnen onze eigen taken en bevoegdheden signalen van ondermijnende criminaliteit tijdig herkennen en hier zorgvuldig en effectief op kunnen handelen.

Wat gaan we doen?
1. We zetten de infocel effectief in als centraal punt voor analyse en casusgerichte samenwerking.
2. We zetten in op datagedreven werken. Hierbij zijn prioriteiten en interventies gebaseerd op feiten, analyses en beschikbare data, in plaats van uitsluitend op ervaring, intuïtie of aannames. Door gegevens systematisch te verzamelen, te analyseren en te interpreteren ontstaat een beter inzicht in ontwikkelingen, risico's en trends. Hierdoor kunnen signalen en patronen vroegtijdig worden herkend, waardoor niet alleen reactief, maar vooral proactief kan worden gestuurd.

Herkennen, voorkomen en bestrijden van nieuwe fenomenen

Waarom is dit belangrijk?
Georganiseerde criminaliteit ontwikkelt zich voortdurend en verplaatst zich naar nieuwe sectoren. Het zijn vaak sectoren waar veel geld omgaat en waar toezicht minder vanzelfsprekend is. Zorgcriminaliteit is hiervan een belangrijk voorbeeld. Hierbij worden zorggelden misbruikt via onder meer pgb-fraude, spookzorg of complexe juridische constructies. Dit tast niet alleen de integriteit van het zorgstelsel aan, maar gaat ook ten koste van inwoners die afhankelijk zijn van passende zorg. Naast zorgcriminaliteit krijgen ook nieuwe vormen van oplichting en gedigitaliseerde criminaliteit een steeds grotere rol. Om deze ontwikkelingen het hoofd te bieden, is het noodzakelijk om nieuwe fenomenen vroegtijdig te signaleren en misbruik zoveel mogelijk aan de voorkant te voorkomen. Dit vraagt om een sterke informatiepositie, een weerbare gemeentelijke organisatie en een nauwe samenwerking tussen het sociaal domein, het veiligheidsdomein en externe partners.

Wat willen we bereiken?
We streven naar een beter inzicht in nieuwe fenomenen en hun verwevenheid met andere vormen van georganiseerde criminaliteit. Dit stelt ons in staat om, waar mogelijk samen met onze partners, passende integrale preventieve en repressieve interventies te ontwikkelen en toekomstige risico's tijdig te signaleren en te beperken. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor het versterken van de

weerbaarheid van de overheid en het voorkomen van misbruik van publieke middelen, onder andere binnen het sociaal domein.

Wat gaan we doen?
In samenwerking met onze partners analyseren we nieuwe fenomenen en identificeren we de daarmee samenhangende risico's, signalen en kwetsbaarheden binnen het district. Daarbij richten we ons niet alleen op het herkennen van deze ontwikkelingen, maar ook op het voorkomen van misbruik aan de voorkant. Specifiek ten aanzien van zorgcriminaliteit versterken we de samenwerking tussen het veiligheidsdomein en het sociaal domein, volgen we landelijke ontwikkelingen en onderzoeken we hoe beschikbare instrumenten, waaronder de Wet Bibob, effectiever kunnen worden ingezet. Hiermee vergroten we de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie en beperken we de kansen voor crimineel misbruik. De uitkomsten dienen, indien nodig, als basis voor verdere beleidsontwikkeling en aanvullende maatregelen binnen de ondermijningsaanpak.

4.2 Mensenhandel

Mensenhandel is een ernstig misdrijf, een vorm van ondermijnende criminaliteit en een grove schending van de mensenrechten. Slachtoffers worden door dwang, geweld, misleiding, afhankelijkheid of als gevolg van een kwetsbare positie misbruikt, onder meer via seksuele, arbeids- of criminele uitbuiting. Slachtoffers durven uit angst, schaamte of afhankelijkheid vaak geen hulp te zoeken of aangifte te doen. Het is een haaldelict.

Gemeenten hebben een belangrijke rol in de aanpak van mensenhandel. Vanuit hun verantwoordelijkheid voor openbare orde, veiligheid, zorg en toezicht bevinden gemeenten zich in een unieke positie om signalen van uitbuiting vroegtijdig te herkennen en hierop te handelen. Daarbij wordt integraal samengewerkt met partners zoals de politie (AVIM: Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel), het Regionale Informatie- en Expertisecentrum (RIEC), de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA), het Zorg- en Veiligheidshuis, zorginstellingen, onderwijsorganisaties en het OM.

Door middel van nieuwe wetgeving wordt voor criminele uitbuiting het non punishment beginsel verankerd in de wet: slachtoffers van criminele uitbuiting die zelf strafbare feiten plegen kunnen onder bepaalde omstandigheden straffeloos zijn in hun eigen strafzaak. Dit kan mogelijk in de toekomst tot meer signalen en tot meer (straf)zaken leiden. Er zal in voorkomend geval aangepast hulpaanbod en meer geschikte opvangplekken voorhanden moeten komen voor slachtoffers van criminele uitbuiting. Regionaal wordt er gesproken over de wetswijzing en over het verder investeren op kennis over criminele uitbuiting, het signaleren en hulpaanbod.

Uit strafrechtelijk onderzoek naar seksuele uitbuiting is gebleken dat er veel meer geïnvesteerd zal moeten worden in het zorgaanbod inclusief opvang voor slachtoffers. De oorzaak is te vinden in het feit dat slachtoffers van mensenhandel tevens verslaafd kunnen zijn aan drugs en/of psychische problemen hebben.

Waarom is het belangrijk?
- Mensenhandel heeft een verborgen karakter. Slechts een deel (één op de vijf) van de slachtoffers komt in beeld bij overheid of hulpinstanties. Dit maakt actieve signalering en bestuurlijke betrokkenheid essentieel.
- De impact op slachtoffers is vaak groot en langdurig, met psychische, lichamelijke en sociaal-maatschappelijke gevolgen, zoals dakloosheid, schulden en zorgafhankelijkheid.
- Zonder signalering en aanpak blijven daders actief en ontstaan nieuwe slachtoffers.

- Voor het tegengaan van mensenhandel is een meer samenhangende (landelijke) aanpak nodig, om sneller, consistenter en effectiever te kunnen handelen.

Wat willen we bereiken?

1. We willen structureel en actueel inzicht verkrijgen in de aard, omvang en verschijningsvormen van mensenhandel binnen het district De Markiezaten, als basis voor een gerichte en effectieve aanpak.
2. We willen slachtofferschap voorkomen en verminderen en daarnaast willen we dat slachtoffers de juiste hulp krijgen.
3. We willen de integrale samenwerking tussen gemeenten, politie (AVIM), Zorg- en Veiligheidshuis, OM, RIEC, Veilig Thuis, zorgverleners, onderwijs, NLA verder professionaliseren. Hiermee werken we toe naar een samenhangende aanpak.

Wat gaan we doen?

1. We zetten in op een verdere professionalisering van de ketensamenwerking met zorg- en veiligheidspartners. Dit doen we door casuïstiek integraal aan te pakken en gezamenlijk controles uit te voeren. Iedere partner benut zijn eigen bevoegdheden en instrumenten om casussen van mensenhandel aan te pakken en slachtoffers daarvan de juiste hulp en passende zorg aan te bieden.
2. We zetten in op de aanwezigheid van aandachtsfunctionarissen mensenhandel bij alle betrokken zorg- en veiligheidspartners, zodat signalen tijdig worden herkend en adequaat kunnen worden opgepakt.

4.3 Bewust en weerbaar bestuur

Flankerend beleid
- Brabantse norm weerbare overheid
- Zeeuwse norm weerbare overheid
- Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Wet Bibob)
- Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR)

Een weerbare overheid begint bij bewustwording. In een professionele en integere organisatie beschikken professionals (bestuurders, managers, medewerkers) over actuele kennis, vaardigheden en handelingsperspectieven om risico's, kwetsbaarheden en maatschappelijke ontwikkelingen tijdig te herkennen. Bewustwording is daarbij meer dan kennisoverdracht alleen. Het gaat om inzicht in de eigen rol, verantwoordelijkheden en het effect van handelen op de samenleving en het openbaar bestuur.

In een steeds complexer veiligheidslandschap, waarin ondermijnende criminaliteit, mensenhandel, digitale dreigingen, extremisme, geweld en maatschappelijke onrust zich vaak minder zichtbaar manifesteren, is het van belang dat signalen vroegtijdig worden herkend en opgevolgd. Deze activiteiten krijgen immers ruimte waar signalen onopgemerkt blijven, processen onbedoeld worden gefaciliteerd of integriteit onder druk komt te staan. Door bewustwording te vergroten versterken we het vermogen van professionals om risico's te herkennen, passende maatregelen te treffen en tijdig te handelen.

Bewustwording draagt daarnaast bij aan een professionele organisatiecultuur waarin samenwerking, innovatie, expertiseontwikkeling en open dialoog centraal staan. Professionals die beschikken over actuele kennis zijn beter toegerust om complexe vraagstukken te duiden, dilemma's bespreekbaar te maken en gezamenlijke verantwoordelijkheid te nemen voor een veilige en integere organisatie.

Bewustwording ontstaat niet alleen door het aanbieden van informatie, maar vooral door mensen actief te betrekken, ervaringen te delen en samen te reflecteren op wat zij zien en meemaken. Door kennis, samenwerking en dialoog te combineren ontstaat een cultuur waarin professionals alert zijn op risico's, elkaar weten te vinden en gezamenlijk bijdragen aan een veilige(re) samenleving en een integere en weerbare overheid.

Waarom is het belangrijk?

- Vroegtijdige signalering vergroot het handelingsperspectief. Hoe eerder signalen van ondermijning, mensenhandel, radicalisering, cybercriminaliteit, geweld of maatschappelijke onrust worden herkend, hoe effectiever kan worden opgetreden.
- Een bewuste organisatie verkleint de kans op onbedoelde facilitering van criminaliteit. Medewerkers en bestuurders die risico's herkennen en weten hoe zij moeten handelen, vormen een belangrijke barrière tegen ondermijnende activiteiten.
- Integriteit en professionaliteit zijn essentiële voorwaarden voor een weerbare overheid. Bewustwording versterkt de alertheid op integriteitsvraagstukken, ethische dilemma's en risico's rondom informatie- en gegevensbescherming.
- Maatschappelijke en digitale ontwikkelingen vragen om voortdurende kennisontwikkeling. Nieuwe fenomenen, werkwijzen van criminelen en digitale dreigingen vereisen actuele expertise binnen overheid en partnerorganisaties.
- Een sterke meld- en aanspreekcultuur draagt bij aan veiligheid. Wanneer professionals weten wat zij signaleren, waar zij terechtkunnen en welke opvolging daarbij hoort, worden risico's eerder zichtbaar en beter beheersbaar.

Wat willen we bereiken?

1. We willen het bewustzijn en de weerbaarheid van professionals vergroten, zodat signalen van onveiligheid, criminaliteit en maatschappelijke ontwrichting tijdig worden herkend en opgevolgd.
2. We willen de kennis en handelingsvaardigheid van professionals vergroten, zodat zij adequaat kunnen omgaan met signalen van ondermijning, geweld, mensenhandel, radicalisering, cybercriminaliteit en maatschappelijke onrust.
3. We willen de meldings- en signaleringsbereidheid binnen de gemeentelijke organisatie en bij samenwerkingspartners vergroten, zodat risico's eerder in beeld komen en passende interventies kunnen worden ingezet.

Wat gaan we doen?

1. We maken een opleidingsplan voor De Markiezaten, zodat professionals inzichtelijk hebben welke opleidingen en trainingen worden aangeboden.
2. We verzorgen gerichte opleidingen en trainingen op het gebied van ondermijning, mensenhandel, radicalisering, Bibob, cybercriminaliteit, huiselijk geweld en dergelijke zodat professionals beschikken over actuele kennis, vaardigheden en handelingsperspectieven voor het herkennen en aanpakken van signalen van criminaliteit, overlast, geweld, maatschappelijke onrust en veiligheidsrisico's.
3. We dragen actief het belang uit van de Zeeuwse en Brabantse Norm Weerbare Overheid, zodat deze uitgangspunten structureel worden verankerd binnen de gemeentelijke organisatie, werkprocessen (zoals toepassing van de wet Bibob) en bestuurlijke besluitvorming.
4. We versterken de samenwerking en kennisdeling met interne en externe partners, zodat expertise wordt gebundeld.

5. Zorg, jeugd en veiligheid

Het thema Zorg, jeugd en veiligheid speelt zich af op het snijvlak van zorg, openbare orde en veiligheid. Binnen dit thema gaat het om complexe casuïstiek waarin multiproblematiek, veiligheidsrisico's en zorgbehoeften samenkomen. Passende ondersteuning en snelle interventies zijn van groot belang. De belangrijkste opgaven zijn jeugdproblematiek (jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit), geweld in afhankelijkheidsrelaties en personen met onbegrepen gedrag en zorgmijding.

Landelijke ontwikkelingen zoals extramuralisering en toenemende zorgcomplexiteit vergroten de druk op opvangplekken en doorstroomvoorzieningen. Ook is de ambulantisering van de hulpverlening niet even sterk meegegroeid met de afbouw van interne plekken. De aanpak vraagt om preventie, vroegsignalering en snel ingrijpen. De komende jaren ligt de nadruk op het verder versterken van de keten: het verbeteren van vroegsignalering, het intensiveren van samenwerking en het tijdig inzetten van passende ondersteuning om escalatie en onveiligheid te voorkomen.

In de regio De Markiezaten is zichtbaar dat het huidige zorg- en voorzieningenlandschap voor inwoners met hoogcomplexe problematiek nog onvoldoende dekkend is. Op onderdelen van de keten ontbreekt passend aanbod en binnen bestaande voorzieningen is de capaciteit ontoereikend. Hierdoor kunnen inwoners niet altijd tijdig of passend worden opgevangen binnen het bestaande stelsel.

5.1 Geweld in afhankelijkheidsrelaties

Geweld in afhankelijkheidsrelaties gaat over structureel geweld, dwang en misbruik binnen relaties waarin sprake is van afhankelijkheid en een ongelijkwaardige machtsverhouding tussen slachtoffer en pleger. Het kan gaan om partnergeweld, kindermishandeling, geweld tegen ouders en ouderenmishandeling. Het geweld kan lichamelijk, psychisch of seksueel van aard zijn.

Deze problematiek is vaak langdurig en herhalend en kan zich ontwikkelen volgens een patroon van oplopende spanning en escalatie. Slachtoffers bevinden zich regelmatig in een afhankelijke positie, waardoor hulp zoeken of de geweldssituatie doorbreken moeilijk is. Omdat geweld vaak verborgen blijft en de meldingsbereidheid laag is, blijft vroegsignalering essentieel. Binnen deze context is femicide een uiterst ernstige uitkomst. Daarbij overlijden vrouwen of meisjes als gevolg van structureel (ex-)partnergeweld, vaak na eerdere signalen van dreiging, controle of escalatie.

Waarom is het belangrijk?

- Geweld in afhankelijkheidsrelaties is vaak hardnekkig en kent een langdurig en herhalend karakter.
- Slachtoffers verkeren regelmatig in een afhankelijke positie, waardoor hulp zoeken wordt bemoeilijkt.
- De impact op slachtoffers, gezinnen en de directe omgeving is groot en kan generaties doorwerken.
- De problematiek blijft vaak verborgen door een lage meldingsbereidheid veroorzaakt door angst, schaamte, afhankelijkheid en de mogelijke gevolgen bij melden.
- Zonder tijdig ingrijpen bestaat het risico op escalatie naar ernstige vormen van geweld.

Wat willen we bereiken?

1. Het tijdig signaleren en gezamenlijk doorbreken van geweldspatronen vanuit de keten.
2. Het realiseren van duurzame veiligheid voor betrokkenen.
3. Het versterken van tijdige en passende hulp en ondersteuning.
4. Het verder ontwikkelen van een samenhangende aanpak binnen de keten van zorg en veiligheid.

Wat gaan we doen?

1. We geven uitvoering aan de regionale aanpak en ontwikkelen deze verder door.
2. We versterken vroegsignalering en deskundigheid binnen lokale en regionale netwerken.
3. We werken aan een goede samenwerking tussen zorg- en veiligheidspartners.
4. We ontwikkelen de crisisaanpak en toegang tot passende hulp verder door.
5. We benutten bestaande instrumenten en werkwijzen binnen de aanpak van zorg en veiligheid.

Flankerend beleid

De aanpak sluit aan op landelijke, regionale en lokale beleidskaders binnen zorg en veiligheid, waaronder de Gemeenschappelijke Regeling GIA, het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten, regionale ketenafspraken met betrekking tot gezamenlijke en eenduidige werkwijzen (vastgesteld in het Regionaal Netwerk Zorg en Straf) en landelijke programma's rond huiselijk geweld, kindermishandeling en femicidepreventie. De ambitie is om geweldspatronen duurzaam te doorbreken: minder incidentgericht reageren en meer inzetten op het herkennen, voorkomen en doorbreken van patronen van geweld, met oog voor slachtoffers én plegers.

5.2 Overlastgevend gedrag

In onze gemeenten hebben we steeds vaker te maken met mensen met verward of onbegrepen gedrag. Vaak spelen meerdere problemen tegelijk, zoals psychische kwetsbaarheid, verslaving, een verstandelijke beperking, schulden of verlies van bestaanszekerheid. Hoewel de meeste inwoners geen overlast veroorzaken, kan het ontbreken van passende ondersteuning leiden tot escalatie, overlast en onveiligheid.

Landelijke ontwikkelingen, toenemende zorgcomplexiteit en een tekort aan passende voorzieningen vergroten de druk op deze doelgroep, gemeenten en veiligheidspartners. De inzet van politie verschuift daarbij vaker van directe interventie naar overdracht richting zorgpartners. Dit vraagt om een samenhangende aanpak waarin zorg en veiligheid nauw met elkaar verbonden zijn.

Waarom is het belangrijk?

- Het aantal mensen met onbegrepen gedrag en complexe problematiek neemt toe.
- Gebrek aan passende ondersteuning kan leiden tot overlast en onveiligheid.
- Problematiek is vaak meervoudig en hardnekkig (psychisch, sociaal, verslaving).
- Druk op gemeenten, zorg en politie neemt toe door schaarste in voorzieningen.
- Tijdig signaleren en ingrijpen voorkomt escalatie en crisissituaties.

Wat willen we bereiken?

1. Voorkomen van escalatie en crisissituaties door tijdige signalering en ondersteuning.
2. Minder overlast en een veilige leefomgeving.
3. Betere triage, duiding en snelle opvolging van meldingen.
4. Een samenhangende aanpak tussen zorg en veiligheid.
5. Een passend en dekkend aanbod van zorg en voorzieningen voor de hoog complexe doelgroep.
6. De druk op politie (als laatste vangnet) en andere partners verminderen door een sluitende ketenaanpak in acute situaties.

Wat gaan we doen

1. We versterken vroegsignalering en snelle toeleiding naar hulp via lokale teams, OGGZ en wijk-GGD/GGZ. De OGGZ vormt als multidisciplinair netwerk voor kwetsbare inwoners en zorgmijders een belangrijke basis voor deze aanpak. De inzet van wijk-GGD en wijk-GGZ ondersteunt vroegtijdige signalering, duiding en het voorkomen van escalatie. Daarbij zetten we in op betere triage, duiding en doorgeleiding van meldingen en op verdere ontwikkeling van het Meldpunt Crisiszorg West-Brabant.
2. We intensiveren de samenwerking binnen de keten van zorg en veiligheid. Gemeenten, politie, zorgpartners en het Zorg- en Veiligheidshuis werken samen als één team rond inwoners als één continuüm van signalering, interventie, stabilisatie en herstel. Het uitgangspunt is gezamenlijk handelen rondom de inwoner, gericht op het voorkomen van escalatie en het tijdig organiseren van passende ondersteuning. Het Zorg- en Veiligheidshuis vervult hierin een centrale rol bij de regie op complexe casuïstiek waaronder ook casuïstiek waarbij sprake is van verslavingsproblematiek en gebruik van (synthetische) designerdrugs in combinatie met onbegrepen gedrag en veiligheidsrisico's. Het AVE-model ondersteunt duidelijke opschaling, rolverdeling en besluitvorming.
3. We zetten passende zorg in binnen wettelijke kaders: vrijwillig waar het kan, verplicht waar dat noodzakelijk is. Wanneer vrijwillige hulp niet toereikend is en sprake is van ernstig nadeel, kan worden opgeschaald naar verplichte zorg binnen de Wvggz of Wet zorg en dwang (Wzd). Besluitvorming vindt zorgvuldig plaats, onder strikte wettelijke voorwaarden en met rechterlijke toetsing. In acute crisissituaties kan de burgemeester worden verzocht een crisismaatregel (CM) te nemen, wanneer sprake is van onmiddellijk ernstig nadeel en ingrijpen niet kan wachten op rechterlijke toetsing. Deze maatregel is tijdelijk en wordt zo spoedig mogelijk gevolgd door rechterlijke toetsing. In het kader van de Wzd kan de burgemeester daarnaast in acute situaties een inbewaringstelling (IBS) afgeven bij ernstig nadeel waarvoor onmiddellijke opname noodzakelijk is. De aanpak vindt plaats in nauwe samenwerking tussen gemeenten, politie, OM en zorgpartners. De levensloopaanpak 18+ wordt benut bij langdurige, complexe casuïstiek met een hoog veiligheidsrisico, gericht op continuïteit, stabiliteit en het voorkomen van herhaalde escalatie.
4. We werken aan een passend en dekkend aanbod van zorg, wonen en ondersteuning voor de hoog complexe doelgroep. Dit gebeurt in samenhang met de regionale woonzorgvisie en de keten van zorg en veiligheid. De inzet richt zich onder meer op passende woonvormen, zoals Skaeve Huse, voorzieningen voor stabilisatie, opvang, herstel en duurzaam wonen, en versterking van verslavingszorg, inclusief aandacht voor synthetische drugs en designerdrugs. Zo willen we voorkomen dat inwoners tussen wal en schip vallen en langdurige overlast- en onveiligheidssituaties ontstaan. Knelpunten in specialistische zorg en capaciteit worden regionaal opgepakt en waar nodig richting het Rijk geagendeerd.

5.3 Jeugdveiligheid

Jeugdveiligheid blijft in de periode 2027-2030 een belangrijke prioriteit binnen het district De Markiezaten. Jongeren bewegen zich binnen vier nauw met elkaar verbonden leefdomeinen: school, straat, thuis en online. Ontwikkelingen en risico's binnen één domein hebben vaak direct invloed op andere domeinen. Daarom is een integrale aanpak noodzakelijk, waarbij gemeenten, onderwijsinstellingen, zorg- en veiligheidspartners en maatschappelijke organisaties gezamenlijk optrekken.

Binnen het domein school staat een veilig leer- en ontwikkelklimaat centraal. Scholen spelen een belangrijke rol in het vroegtijdig signaleren van problematiek, kwetsbaarheden en ongewenste ontwikkelingen, zoals criminele beïnvloeding of ronselpraktijken. Daarnaast blijft het voorkomen van

schooluitval en langdurig verzuim een speerpunt, omdat onderwijsdeelname en het behalen van een startkwalificatie belangrijke beschermende factoren zijn tegen criminaliteit en maatschappelijke uitval.

Het domein straat richt zich op een veilige en positieve leefomgeving voor jongeren. De openbare ruimte is een belangrijke ontmoetingsplek waar jongeren zich ontwikkelen, maar ook waar overlast, vandalisme en georganiseerde jeugdcriminaliteit zichtbaar kunnen worden. De aanpak is gericht op het behouden van zicht op jeugdgroepen, het stimuleren van positieve vrijetijdsbesteding en het voorkomen van overlast en ondermijnende criminaliteit.

Binnen het domein thuis staat de opvoed- en gezinssituatie centraal. Ouders en verzorgers hebben een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen en jongeren door het bieden van structuur, begeleiding en positieve voorbeelden. Tegelijkertijd kunnen problemen binnen gezinnen, zoals huiselijk geweld, psychische problematiek, verslaving, schulden of verwaarlozing, leiden tot onveiligheid en negatieve gevolgen op andere leefgebieden. Vroegsignalering en passende ondersteuning van kwetsbare gezinnen blijven daarom essentieel.

Het domein online krijgt steeds meer aandacht vanwege de sterke verwevenheid van de digitale en fysieke leefwereld van jongeren. Jongeren worden online geconfronteerd met risico's zoals cybercriminaliteit, fraude, online intimidatie, ronselen, radicalisering en criminele beïnvloeding. De komende jaren wordt ingezet op het vergroten van digitale weerbaarheid, het versterken van signalering en het verbeteren van de samenwerking tussen partners om online jeugdveiligheid effectief te bevorderen.

De inzet binnen deze vier domeinen draagt bij aan het gezamenlijke doel om jongeren in De Markiezaten veilig, gezond en weerbaar te laten opgroeien.

Waarom is het belangrijk?

1. Jeugdveiligheid vraagt om een integrale aanpak waarin school, straat, thuis en online onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn en partners gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen.
2. Vroegtijdige signalering van risicogedrag, veiligheidsproblematiek en zorgelijke ontwikkelingen is essentieel om jongeren en gezinnen tijdig passende ondersteuning te bieden.
3. Een veilige en ondersteunende schoolomgeving, het voorkomen van schooluitval en het behalen van een startkwalificatie versterken de weerbaarheid en toekomstkansen van jongeren.
4. Een veilige, aantrekkelijke en betrokken leefomgeving op straat en in de wijk draagt bij aan positieve jeugdontwikkeling en helpt overlast, criminele beïnvloeding en jeugdcriminaliteit te voorkomen.
5. Een stabiele, veilige thuissituatie vormt de basis voor een gezonde ontwikkeling van jongeren; problemen binnen het gezin vragen om vroegtijdige ondersteuning en samenwerking tussen betrokken partijen.
6. Het vergroten van digitale weerbaarheid en het vroegtijdig signaleren van online risico's, zoals cybercriminaliteit, ronselen en digitale beïnvloeding, zijn noodzakelijk omdat online en offline leefwerelden steeds meer met elkaar verweven zijn.

Wat willen we bereiken?

1. Vroegsignalering en integrale casusaanpak.
   Problematische ontwikkelingen bij jongeren worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd en opgepakt, zodat passende ondersteuning tijdig kan worden ingezet en escalatie naar zwaardere vormen van onveiligheid, overlast of criminaliteit wordt voorkomen. Hierbij is bijzondere aandacht voor belangrijke overgangsmomenten in de ontwikkeling van jongeren, waaronder de groepen 7 en 8 van het basisonderwijs.

2. Structurele samenwerking en informatie-uitwisseling.
   In iedere gemeente wordt een structureel overleg ingericht waarin gemeenten, onderwijs, zorg, jongerenwerk, politie en veiligheidspartners samenwerken, informatie delen en gezamenlijk regie voeren op jeugdveiligheid. Daarbij wordt ook districtsbreed samengewerkt, omdat problematiek zich niet beperkt tot gemeentegrenzen.
3. Versterking van de rol van onderwijs.
   Onderwijs vormt een centrale partner binnen de jeugdveiligheidsaanpak. Scholen beschikken over duidelijke signalerings- en meldstructuren, goed toegeruste professionals en een nauwe samenwerking met gemeenten, leerplicht, jongerenwerk, zorg- en veiligheidspartners. Daarbij wordt ingezet op het voorkomen van schooluitval, het vergroten van weerbaarheid en het behalen van een startkwalificatie.
4. Zicht op jongeren en maatwerk in de leefomgeving.
   Jongeren worden op alle relevante vindplaatsen, waaronder de wijk, straat, school en online omgeving, in beeld gehouden. Door inzicht te verkrijgen in vormen van jeugdoverlast, jeugdcriminaliteit en onderliggende oorzaken kan lokaal maatwerk worden ontwikkeld, gericht op perspectief, positieve ontwikkeling en het voorkomen van afglijden.
5. Verbinding tussen preventie, zorg en veiligheid.
   De aanpak van jeugdveiligheid richt zich op een samenhangende verbinding tussen preventie, vroegsignalering, hulpverlening en veiligheidsinterventies. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de samenhang tussen de leefdomeinen thuis, school, straat en online, zodat jongeren en gezinnen passende ondersteuning ontvangen vanuit één gezamenlijke aanpak.
6. Versterking van online jeugdveiligheid en digitale weerbaarheid.
   Online jeugdveiligheid is een integraal onderdeel van de veiligheidsaanpak. Er wordt ingezet op het vergroten van digitale weerbaarheid, het verbeteren van kennis en handelingsperspectief van professionals, het versterken van inzicht in online ontwikkelingen en het maken van duidelijke afspraken over signalering, samenwerking en opvolging van online problematiek.

Wat gaan we doen?

1. Versterken van vroegsignalering en integraal jeugdveiligheidsoverleg.
   In iedere gemeente wordt een structureel vroegsignaleringsoverleg ingericht of versterkt, waarin onderwijs, gemeenten, jongerenwerk, politie, zorg- en veiligheidspartners signalen delen, risico's bespreken en gezamenlijke interventies afstemmen. Daarnaast wordt toegewerkt naar een districtelijk risicojeugdoverleg voor trends, hotspots en complexe casuïstiek.
2. Versterken van de positie van onderwijs binnen de jeugdveiligheidsaanpak.
   Het onderwijs wordt verder toegerust voor het signaleren en aanpakken van schooluitval, zorgsignalen, criminele beïnvloeding en veiligheidsproblematiek. Daarbij worden duidelijke afspraken gemaakt over rollen, meldroutes en samenwerking tussen scholen en ketenpartners.
3. Versterken van preventie, weerbaarheid en ondersteuning van jongeren.
   Er wordt geïnvesteerd in preventieve interventies, weerbaarheidsprogramma's en een zichtbare aanwezigheid van jongerenwerk binnen en rondom scholen. Jongeren worden vroegtijdig bereikt en ondersteund om afglijden naar overlast, criminaliteit of andere problematiek te voorkomen.
4. Integrale aanpak van jeugdproblematiek en persoonsgerichte ondersteuning.
   Voor jongeren met complexe problematiek wordt een integrale en persoonsgerichte aanpak ontwikkeld en toegepast, waarbij aandacht is voor de samenhang tussen school, thuis, straat en online. Hierbij wordt gebruikgemaakt van bestaande samenwerkingsstructuren en procesregie.
5. Versterken van kennis, deskundigheid en regionale samenwerking.
   Gemeenten en partners investeren gezamenlijk in deskundigheidsbevordering, kennisdeling en het benutten van regionale netwerken. Daarbij is specifieke aandacht voor jeugdcriminaliteit, ondermijning, straatcultuur, groepsdynamiek en online ontwikkelingen.

6. Versterken van online jeugdveiligheid en digitale weerbaarheid.
   Online jeugdveiligheid wordt structureel onderdeel van de regionale jeugdveiligheidsaanpak. Er wordt ingezet op kennisontwikkeling over de digitale leefwereld van jongeren, versterking van digitale weerbaarheid, vroegsignalering van online risico's en de verbinding tussen online en offline problematiek.

6. Risico’s en omgeving

Flankerend beleid
- Meerjarenbeleidsplan veiligheidsregio’s Midden- en West-Brabant en Zeeland
- Regionaal Crisisplan
- Regionaal Risicoprofiel
- Nederlandse Cybersecuritystrategie 2022-2028
- VNG Handreiking weerbaarheid en veerkracht op lokaal niveau

6.1 Voorbereiding op rampen en crises

Heftige gebeurtenissen zoals overstromingen, extreme hitte en droogte en natuurbranden zien we steeds vaker, soms ver weg maar ook dichter bij huis. De frequentie én de impact van dit soort incidenten nemen toe. Daarom wordt het steeds belangrijker om ons hier beter op voor te bereiden: door risico’s eerder te herkennen, de gevolgen zoveel mogelijk te beperken en ervoor te zorgen dat samenleving en overheid na een incident snel weer kunnen herstellen.

Het district De Markiezaten is een veelzijdige regio. In termen van veiligheid, risico’s en veiligheidszorg is dit een bijzonder gebied te noemen. Dit komt onder andere door de aanwezigheid van de volgende zaken:
- Havens: zeehaven Moerdijk, binnenhaven van Bergen op Zoom, jachthaven Dintelmond;
- Luchthavens: Breda International Airport en vliegbasis Woensdrecht;
- Spoorwegen: trajecten Vlissingen-Roosendaal, Antwerpen-Roosendaal, Roosendaal-Rotterdam, Roosendaal-Breda;
- Snelwegen: A4, A16, A17, A29, A58, A59;
- Chemische bedrijven / Bedrijven met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen;
- Ondergrondse buisleidingen / Bovengrondse hoogspanningstracés;
- Grote natuurgebieden (natuurbrandrisico’s);
- Defensieactiviteiten die aanwezig zijn en/of uitgebreid zullen worden naar aanleiding van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD).

Waarom is dit belangrijk?
- Het district heeft een aanzienlijk risicoprofiel met onder andere havens, spoorwegen, luchthavens en grote bosgebieden. Dit vraagt blijvend aandacht in relatie tot risicobeheersing en crisisbeheersing.
- Extreme weersomstandigheden, zoals wateroverlast, hitte, droogte en natuurbranden, komen steeds vaker voor en raken ook onze directe leefomgeving. Veel incidenten ontstaan door menselijk handelen of nalaten.

Wat willen we bereiken?
1. Het verminderen van incidenten die ontstaan door menselijk handelen of nalaten, door in te zetten op bewustwording, veilig gedrag, voorlichting en naleving van regels.
2. We willen dat inwoners, (maatschappelijke) organisaties en ondernemers potentiële risico’s herkennen in de omgeving en hier passende maatregelen voor treffen.
3. We willen onbeheersbare natuurbranden voorkomen die vanwege de impact/gevolgen onwenselijk zijn.

Wat gaan we doen?
1. We zorgen samen met de veiligheidsregio’s voor een adequaat en passend crisisplan, waarin niet alleen de reguliere crisistypen zijn opgenomen, maar ook de aanpak van nieuwe soorten

incidenten en crises. Daarbij houden we nadrukkelijk rekening met het specifieke risicoprofiel van ons district.
2. Passend bij het risico organiseren we samen met de veiligheidsregio's voorlichtingen aan inwoners, organisaties en ondernemers om de bewustwording te vergroten.
3. Passend bij het risico stellen we beheersplannen en uitvoeringsplannen op en geven we hier structureel uitvoering aan.

Risicobeheersing als basis voor een veilige leefomgeving
Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant werkt sinds 2025 met het Dienstenpalet Risicobeheersing. Daarbij staat een risicogerichte en informatiegestuurde aanpak centraal. Beschikbare capaciteit en expertise worden ingezet op risico's die de grootste impact kunnen hebben op inwoners, bedrijven en de continuïteit van de samenleving. Daarom staan drie doelen centraal: het beschermen van personen, het beschermen van de omgeving en het in stand houden van maatschappelijke continuïteit.

Een veilig en effectief repressief optreden is daarbij de belangrijkste randvoorwaarde. Er wordt niet alleen gekeken naar leerpunten uit incidenten uit het verleden, regelgeving en traditionele instrumenten. Ook actuele en toekomstige risico's en nieuwe technologische ontwikkelingen als veiligheidsoplossing spelen een belangrijke rol.

Het dienstenpalet richt zich op risico's zoals branden in de gebouwde omgeving, natuurbranden, incidenten met gevaarlijke stoffen, risico's rond evenementen en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Om deze risico's te beperken zet de veiligheidsregio verschillende beïnvloedingssporen in. Denk hierbij aan advisering bij ruimtelijke ontwikkelingen, vergunningverlening en toezicht, voorlichting, samenwerking met partners en het vergroten van de zelfredzaamheid.

Voor de integrale veiligheid binnen het district De Markiezaten betekent dit dat veiligheid nadrukkelijk wordt meegenomen in de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving, maatschappelijke vraagstukken en crisisvoorbereiding. Deze aanpak stimuleert een nauwe samenwerking tussen gemeenten, de veiligheidsregio, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Door risico's vroegtijdig in beeld te brengen en gezamenlijk passende maatregelen te treffen, wordt gewerkt aan een veilige, veerkrachtige en toekomstbestendige leefomgeving. Preventie en risicobeheersing staan daarbij centraal. Ook de Risk Factory vervult daarbij een belangrijke rol voor kinderen op basisscholen en senioren. Met interactieve scenario's over onder andere brandveiligheid, hygiëne en veilig online leren we generaties over veiligheid en gezondheid.

6.2 Bevordering weerbaarheid

De groeiende geopolitieke spanningen benadrukken de noodzaak om onze samenleving weerbaar te maken ten aanzien van (langdurige) verstoringen, zoals stroomuitval en cyberaanvallen. Het vraagt om een brede en samenhangende aanpak om de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht te vergroten. Hierbij is samenwerking tussen de gehele gemeentelijke organisatie, inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties essentieel.

Waarom is het belangrijk?
- Toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen, klimaatverandering en een groter risico op langdurige uitval van nutsvoorzieningen vragen om het integraal versterken van de maatschappelijke weerbaarheid en de veerkracht van de samenleving.

- Gemeenten hebben een wettelijke verantwoordelijkheid tijdens crises. Een weerbare en veerkrachtige samenleving helpt om de impact van verstoringen te verkleinen én maakt het mogelijk om zich na een incident snel te herstellen en aan te passen aan nieuwe omstandigheden.
- De gevolgen van een (langdurige) crisis worden uiteindelijk lokaal merkbaar, bij inwoners, bedrijven en (maatschappelijke) organisaties.

Wat willen we bereiken?

1. Het vergroten van het veiligheidsbewustzijn en de (zelf- en samen)redzaamheid van zowel inwoners als organisaties, ondernemers en professionals, door het bevorderen van kennis en handelingsperspectief rondom noodsituaties, zodat zij bij een crisis adequaat kunnen handelen en de impact van verstoringen wordt beperkt.
2. Voldoende noodsteunpunten als fysieke locaties binnen de gemeenten, waar inwoners bij langdurige verstoring van vitale voorzieningen terecht kunnen voor betrouwbare informatie, het doen van noodmeldingen wanneer reguliere communicatiemiddelen uitvallen, en voor het verbinden en ondersteunen van inwoners- en maatschappelijke initiatieven om de zelfredzaamheid en samenredzaamheid te versterken.

Wat gaan we doen?

1. Zelf- en samenredzaamheid worden gestimuleerd door gerichte voorlichting, waarbij inwoners en (maatschappelijke) organisaties concreet handelingsperspectief krijgen over hoe zij zich kunnen voorbereiden op, en wat zij kunnen doen bij, langdurige verstoringen.
2. We gaan aan de slag met het opzetten en inrichten van noodsteunpunten als fysieke locaties binnen de gemeenten.

7. Samen sterker

7.1 Governance

Binnen het veiligheidsdomein hebben we binnen het district De Markiezaten een samenwerkingsstructuur ontwikkeld die aansluit bij de regionale samenwerkingsverbanden, zoals de Nationale Politie / het OM (in relatie tot openbare orde en veiligheid en de aanpak van criminaliteit) en de veiligheidsregio's (in relatie tot brandweerzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding). Dit is weergegeven in de volgende figuren:

Bestuurlijke en ambtelijke samenwerking rondom openbare orde en veiligheid

Districtsoverleg
Bestuurlijk:
Het Districtsoverleg bestaat uit de voorzitter (= burgemeester van Roosendaal), zeven burgemeesters (Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Rucphen, Steenbergen, Tholen en Woensdrecht), de gebiedsofficier van justitie en het sectorhoofd van politie. Doelstelling van het overleg (circa 5 keer per jaar) is (vooral) om de voortgang te bespreken van de districtelijke veiligheidsafspraken, al dan niet in relatie tot de regionale en nationale ontwikkelingen.

Ambtelijk:
Gemeentesecretarissenoverleg
De acht gemeentesecretarissen komen bijeen om de stand van zaken te bespreken op het gebied van integrale veiligheid en bevolkingszorg.

Veiligheidsoverleg
Voorafgaand aan het gemeentesecretarissenoverleg en Districtsoverleg vindt het veiligheidsoverleg plaats. Deelnemers zijn de ambtenaren openbare orde en veiligheid (AOV-ers) van de acht gemeenten, een beleidsmedewerker van het OM en een bestuursadviseur van de politie, een medewerker van de Veiligheidsregio MWB, een medewerker van het Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten en de accountmanager en districtelijk programmamanager van het RIEC.

Districtelijke werkgroepen
Om de werklast evenredig te verdelen, zijn voor thema's uit het Integraal Veiligheidsplan werkgroepen samengesteld. Dit zijn de werkgroepen Mensenhandel, Bibob, Cyber, Jeugd en Ondermijning. Leden van de werkgroep nemen deel op basis van hun kennis en/of persoonlijke competenties. Zij behartigen de belangen van alle gemeenten, leveren een actieve bijdrage in de realisatie van de deelproducten en hebben oog voor integraliteit en dwarsverbanden. Ook zorgen ze voor de gezamenlijke agendering richting het veiligheidsoverleg en de input voor de gezamenlijke annotaties voor het gemeentesecretarissenoverleg en Districtsoverleg.

Verbrede Driehoek
Bestuurlijk:
De Verbrede Driehoek bestaat uit de Regioburgemeester (= burgemeester van Tilburg), de hoofdofficier van justitie, de politiechef en vier burgemeesters (Breda, Roosendaal, Middelburg en Waalwijk). Doelstelling van het overleg (circa 5 keer per jaar) is (vooral) om de voortgang te bespreken van de regionale veiligheidsafspraken, al dan niet in relatie tot de nationale ontwikkelingen. Het overleg wordt ondersteund door de adviseur Regioburgemeester.

Ambtelijk:
Voorafgaand aan de Verbrede Driehoek vindt een ambtelijk overleg (Werkgroep Integrale Veiligheid) plaats. Dit overleg wordt voorgezeten door de adviseur Regioburgemeester. Deelnemers zijn verder de AOV-ers van de gemeenten waarvan de burgemeester voorzitter is van het politiedistrict (Tilburg, Waalwijk, Breda, Roosendaal en Middelburg). Voorts sluiten een medewerker van het OM en een beleidsmedewerker van de politie aan.

Veiligheidscollege
Twee tot vier keer per jaar is er een Veiligheidscollege, waaraan burgemeesters van de gemeenten uit de eenheid Zeeland-West-Brabant deelnemen, samen met de hoofdofficier van justitie en de politiechef. De Regioburgemeester is voorzitter.

Bestuurlijke en ambtelijke samenwerking rondom de veiligheidsregio's

Algemeen bestuur en dagelijks bestuur VRMWB
De VRMWB werkt in opdracht van het Algemeen bestuur (AB) bestaande uit de burgemeesters van de 24 gemeenten uit het werkgebied. Een vertegenwoordiging hiervan, 7 burgemeesters, vormt het dagelijks bestuur (DB).

Bestuurlijke commissies
Het AB en DB worden geadviseerd door de bestuurlijke commissies bevolkingszorg, brandweerzorg en middelen. Deze commissies bestaan uit de voorzitter (portefeuillehouder vanuit het DB) en enkele burgemeesters.

Klankbordgroep gemeentesecretarissen
De klankbordgroep gemeentesecretarissen is bedoeld om de coördinerend gemeentesecretaris te informeren en te faciliteren in besluitvorming. De klankbordgroep bestaat uit de coördinerend gemeentesecretaris, de drie districtshoofden, de algemeen commandanten bevolkingszorg (agenda-lid) en de regionaal coördinator bevolkingszorg van de VRMWB (secretaris). Een keer per jaar worden alle gemeentesecretarissen uitgenodigd voor de klankbordgroep.

Coördinerend gemeentesecretaris
De coördinerend gemeentesecretaris vertegenwoordigt de belangen van bevolkingszorg in de veiligheidsdirectie van de VRMWB.

Districtshoofd
Het districtshoofd is de ambtelijk opdrachtgever van het district. Voor De Markiezaten is dit de gemeentesecretaris van Bergen op Zoom. Het districtshoofd zorgt ervoor dat de districtelijke crisisorganisatie op orde is.

Gemeentesecretarissen overleg
In ieder district komen de gemeentesecretarissen bijeen om de stand van zaken te bespreken op het gebied van bevolkingszorg.

Districtelijk overleg crisisbeheersing
Hieraan nemen de lokale adviseurs crisisbeheersing deel van de zeven Brabantse Markiezaten gemeenten. De beleidsvorming en de dagelijkse coördinatie is in handen van de coördinator districtelijke samenwerking. Ook zorgen ze voor de gezamenlijke agendering richting het veiligheidsoverleg en de input voor de gezamenlijke annotaties voor het gemeentesecretarissenoverleg en Districtsoverleg, commissies, Algemeen Bestuur (AB) en Dagelijks Bestuur (DB).

Regionale werkgroepen
Om de werklast evenredig te verdelen, zijn de verschillende thema's verdeeld over de lokale adviseurs crisisbeheersing. Uit ieder district neemt een lokale adviseur crisisbeheersing deel aan een regionale werkgroep en werkt daarbij samen met een collega adviseur(s) uit het district, zodat ze samen een tandem vormen en deelname aan een regionale werkgroep is geborgd. Leden van de werkgroep nemen deel op basis van hun kennis en/of persoonlijke competenties. Zij behartigen de belangen van alle gemeenten, leveren een actieve bijdrage in de realisatie van de deelproducten en hebben oog voor integraliteit en dwarsverbanden. Er zijn regionale werkgroepen voor alarmering, planvorming, vakbekwaamheid en voor de bevolkingszorg app. Daarnaast kunnen er tijdelijke werkgroepen worden opgericht om actuele onderwerpen uit te werken.

Bevolkingszorg
Binnen het district De Markiezaten werken de gemeenten Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen en Woensdrecht intensief samen op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding. Hiervoor is in 2017 een samenwerkingsovereenkomst aangegaan door de colleges. Er wordt gezamenlijk invulling gegeven aan de taken voor bevolkingszorg:
• Opleiden, trainen en oefenen;
• De Officier van Dienst Bevolkingszorg (OvD-Bz);
• Piket ambtenaar openbare orde en veiligheid (AOV/Bestuurlijk adviseur BT).

Algemeen bestuur en dagelijks bestuur VRZ
Veiligheidsregio Zeeland werkt in opdracht van de 13 Zeeuwse gemeenten. De burgemeesters van deze gemeenten vormen samen het Algemeen Bestuur. Vanuit het Algemeen Bestuur is een Dagelijks Bestuur geformeerd. Het Dagelijks Bestuur komt ongeveer vijf keer per jaar bijeen. De vergaderingen zijn besloten, maar de besluitenlijsten zijn openbaar. In dit Dagelijks Bestuur hebben drie burgemeesters zitting.

De gemeente Tholen werkt voor de taken voor bevolkingszorg regionaal samen met de Veiligheidsregio Zeeland. Bevolkingszorg is opgebouwd uit teams die bemenst worden uit een regionale pool van medewerkers uit de deelnemende gemeenten. De gemeente Tholen heeft sinds 2014 het OvD-Bz en AOV-piket gecombineerd.

7.2 Middelen

Om dit Integraal Veiligheidsplan te kunnen uitvoeren heeft iedere afzonderlijke gemeente financiële middelen toegekend in de Programmabegroting (Meerjarenbegroting). Hieronder een (indicatief) overzicht van de kosten die jaarlijks gemaakt worden voor gezamenlijke projecten, deelname aan gemeenschappelijke regelingen en dergelijke.

	Totaal bedrag:
Wijkveiligheid	
Cybercriminaliteit	€ 12.500
Preventie in de straat	p.m.
Radicalisering	p.m.
Samen weerbaar	p.m.
Criminaliteit	
Mensenhandel	€ 10.000
Bestuurlijk Uitvoeringsspecialist	p.m.
RIEC Zeeland – West-Brabant	€ 310.000
Bewust en weerbaar bestuur	p.m.
Zorg, jeugd en veiligheid	
Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten	€ 786.800
Khonraad (Wvggz + Wet tijdelijk huisverbod)	p.m.
Risico's en omgeving	
Dienstvoertuig OvD-Bz	€ 12.250
Veiligheidsregio's	€ 23.809.650
Bevordering weerbaarheid	p.m.
Samen sterker	
Veiligheidsmonitor (CBS)	€ 61.500